

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2019 r., wydanym w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko P. J. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Brzezinach oddalił powództwo.

Apelację od tego wyroku złożył powód, zaskarżając go w całości, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa wraz z zasądzeniem od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania przed Sądami obu instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz zarzucając naruszenie:

- art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. i w związku z art. 227 k.p.c. oraz art. 299 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne oraz pominięcie prawidłowo zgłoszonych dowodów w sytuacji, gdy powód przedstawił logiczne i wzajemnie uzupełniające się dowody w postaci wydruku umowy pożyczki zawartej w formie elektronicznej wraz z załącznikami oraz potwierdzenia przelania pożyczonej kwoty na konto pozwanego, co wskazuje jednoznacznie na zawarcie przez strony umowy pożyczki;
- art. 233 § 1 i 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, polegające na uznaniu wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, iż powód nie udowodnił, że strony zawarły umowę pożyczki Nr (...) w sytuacji, gdy wynika to z prawidłowo dokonanej analizy zgromadzonego materiału dowodowego, a zwłaszcza z treści potwierdzenia dokonania przez powoda przelewu kwoty 4.000,00 zł tytułem udzielenia pożyczki ratalnej w dniu 16 marca 2018 r., czyli w dacie tożsamej z dniem zawarcia umowy;
- art. 720 k.c. poprzez niezastosowanie go w niniejszej sprawie, podczas gdy analiza materiału dowodowego jednoznacznie wskazuje, że przepis ten ma w niniejszej sprawie zastosowanie i stanowi podstawę prawną dochodzonego przez powoda roszczenia;
- art. 13, art. 15 i art. 29 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1083) poprzez nieprawidłowe ich zastosowanie, w szczególności przez przyjęcie, że przepisy te zostały przez powoda naruszone.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od skarżącego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądami obu instancji według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna. W pierwszej kolejności zaznaczyć trzeba, że niniejsza sprawa rozpoznana została w postępowaniu uproszczonym, to zaś determinuje konieczność zastosowania określonych dla tego rodzaju spraw regulacji szczególnych, zwłaszcza dyspozycji przepisu art. 505¹³ § 2 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, to uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W dalszej kolejności trzeba mieć także na uwadze, że w postępowaniu uproszczonym apelacja ma charakter ograniczony, a celem postępowania apelacyjnego nie jest tu ponowne rozpoznanie sprawy, ale wyłącznie kontrola wyroku wydanego przez sąd I instancji w ramach zarzutów podniesionych przez skarżącego. Innymi słowy mówiąc, apelacja ograniczona wiąże Sąd odwoławczy także zakresem podnoszonych w niej zarzutów, a zakres jego kompetencji kontrolnych jest zredukowany do tego, co zarzuci w apelacji skarżący. Wprowadzając apelację ograniczoną, ustawodawca jednocześnie określa zarzuty, jakimi może posługiwać się jej autor i zakazuje przytaczania dalszych zarzutów po upływie terminu do wniesienia apelacji – co w polskim porządku prawnym wynika z art. 505⁹ § 1¹ i 2 k.p.c. (tak w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC Nr 6 z 2008 r., poz. 55). Tym samym w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy jedynie na odniesieniu się do zarzutów wniesionej w ustawowym terminie apelacji, bez dokonywania analizy zgodności zaskarżonego rozstrzygnięcia z prawem w pozostałym zakresie, rozstrzygając jednak ostatecznie, czy mimo

ewentualnej zasadności zarzutów istnieją wystarczające podstawy dla uwzględnienia wniosków apelacyjnych, w szczególności do ingerencji w treść zaskarżonego orzeczenia.

Dostrzec trzeba, że skarżący skupił się w zakresie wywodów i zarzutów apelacyjnych na polemice ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, iż przedstawiony w toku postępowania pierwszoinstancyjnego materiał nie jest wystarczający dla udowodnienia, że pomiędzy stronami zawarta została umowa pożyczki, wskazując, iż dowodami, które winny posłużyć temu celowi, były wydruki umowy pożyczki zawartej w formie elektronicznej wraz z załącznikami oraz potwierdzenia przelania pożyczonej kwoty na konto pozwanego, jak również wywodząc, że w jego ocenie Sąd nieprawidłowo zinterpretował przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1083), gdyż w rzeczywistości wymagane przez ustawę dane przekazane były na trwałym nośniku w postaci wiadomości przesłanej pocztą elektroniczną, co również powinno doprowadzić Sąd do konkluzji, że umowa została zawarta. Autor apelacji zapomina jednak, że podstawa faktyczna jego roszczenia opierała się także na twierdzeniu, że w czasie trwania stosunku prawnego między stronami zaistniały przewidziane umową pożyczki okoliczności, uprawniające go wypowiedzenia jej przed upływem czasu, na jaki została zawarta, co nastąpiło w drodze jednostronnego jej rozwiązania dokonanego w trybie unormowanym postanowieniami umownymi. Dochodzone przez niego roszczenie wywodzone było więc nie z tych postanowień umowy pożyczki, które nakazywały pozwanemu zwrot pożyczki w ustalonych ratach, a właśnie z uregulowań, które stanowią, że po stronie pożyczkodawcy w określonej sytuacji istnieje uprawnienie do jednostronnego rozwiązania stosunku prawnego, a jeśli pożyczkodawca z tego uprawnienia skorzysta, dochowując ustalonej w umowie procedury, to wobec rozwiązania umowy skutkuje to po stronie pożyczkobiorcy powstaje – odpowiadający treści dochodzonego pozwem roszczenia – wymagalny obowiązek zapłaty całej pozostałej w tym momencie do zwrotu kwoty. Innymi słowy, powód winien był wykazać nie tylko zawarcie umowy, ale także ustalone w jej § 9 ust. 3 okoliczności uprawniające go do rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym – a więc opóźnienie w zapłaceniu którejkolwiek z rat dłuższe niż 21 dni kalendarzowych – oraz fakt doręczenia pozwanemu oświadczenia woli w tym przedmiocie w drodze pisemnej lub poprzez wysłanie wiadomości e-mail na adres poczty elektronicznej. Są to bez wątpienia okoliczności składające się na podstawę faktyczną powództwa i pozwalające na jego ewentualne uwzględnienie, a ponieważ to powód wywodzi z nich skutki prawne, to bezsprzecznie na nim, w myśl art. 6 k.c., spoczywa ciężar ich wykazania, o ile są one sporne. Dostrzec trzeba, że choć fakt zawarcia umowy strona pozwana wprost przyznała, to jednak kategorycznie zaprzeczyła powstaniu wymagalności swego zobowiązania (odpowiadającego roszczeniu dochodzonemu pozwem), a zatem również opisanym wyżej faktom, które tę wymagalność warunkują. Na niewykazanie tych faktów zwrócił uwagę Sąd meriti w sporządzonym uzasadnieniu, stwierdzając, że w zgromadzonym materiale nie ma podstaw do ich ustalenia, jednak skarżący w swej apelacji nie zarzucił w tym zakresie błędnego zastosowania art. 6 k.c. poprzez niewłaściwe obciążenie go ciężarem ich dowiedzenia, ani też nieprawidłowego zastosowania w odniesieniu do tych okoliczności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zarzucenie, że stosowne dowody dla ich wykazania zostały przedstawione, jednak Sąd wskutek ich nienależytej oceny nie ustalił na ich podstawie przedmiotowych faktów jako istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Podsumowując ten wywód, należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, że choć powód twierdził w pozwie, że umowę pożyczki wypowiedział, to jednak – mimo że fakt ten został zaprzeczony przez przeciwnika procesowego – nie poparł swych twierdzeń jakimikolwiek dowodami, w konsekwencji czego nie sposób przyjąć, iż do takiego wypowiedzenia doszło. Jeśli zaś nie doszło do rozwiązania przedmiotowej umowy w tym trybie, to po stronie powoda nie powstało dochodzone pozwem wymagalne roszczenie o zapłatę całej pozostałej do zwrotu pożyczonej sumy wraz z odsetkami, a pożyczkobiorca mógłby co najwyżej dochodzić od swego kontrahenta zapłaty poszczególnych rat pożyczki – o ile nie zostały dotąd zwrócone – po ich terminach płatności. Istnienia tego rodzaju roszczeń nie można, rzecz jasna, wykluczyć, niemniej jednak nie wynikają one z faktu wypowiedzenia umowy, który powód uczynił podstawą faktyczną powództwa, ale wręcz przeciwnie – z dalszego istnienia między stronami stosunku prawnego i ze stanowiącego jego element obowiązku pożyczkobiorcy w zakresie zapłaty rat pożyczki w ustalonych wcześniej terminach. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, żądanie powództwa określa nie tylko jego przedmiot, ale również jego podstawa faktyczna, a zatem nie sposób uwzględnić powództwa w oparciu o podstawę faktyczną niepowołaną przez stronę powodową ani w pozwie, ani w dalszym toku postępowania pierwszoinstancyjnego, gdyż byłoby to równoznaczne z orzeczeniem ponad żądanie pozwu i naruszeniem art. 321 k.p.c. (tak m. in. SN w wyroku z dnia

25 czerwca 2015 r., V CSK 612/14, LEX nr 1771393 i w wyroku z dnia 18 sierpnia 2017 r., IV CSK 611/16, L.). W konsekwencji uznać trzeba, że o ile nawet by przyjąć, że zarzuty apelacji są w pełni zasadne i że do zawarcia umowy rzeczywiście doszło – co w toku postępowania przyznawał sam pozwany – to jednak nie byłoby to wystarczające dla podzielenia wniosków apelacyjnych i zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa. Powtórzyć należy raz jeszcze, że zadaniem powoda było udowodnienie całości podstawy faktycznej powództwa, a więc nie tylko faktu zawarcia umowy, ale również okoliczności decydujących o jej skutecznym wypowiedzeniu, gdyż dochodzone roszczenie powstało jako przewidziany w umowie skutek prawny jednostronnego rozwiązania umowy pożyczki ze skutkiem natychmiastowym, którego skuteczność uwarunkowana była okolicznościami ustalonymi w umowie. Zwalnia to Sąd odwoławczy ze szczegółowego rozważania trafności powołanych zarzutów apelacyjnych, skoro nawet zasadność ich wszystkich nie mogłaby skutkować uwzględnieniem zawartych w apelacji wniosków i wydaniem orzeczenia reformatoryjnego.

Złożona apelacja podlega więc oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.